

Bryssel den 24 november 2023
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Delegationerna
Ärende:	Rapport från ordförandeskapet om överläggningarna om de nya egna medlen

I. INLEDNING

I förlängningen av Europeiska rådets möte den 17–21 juli 2020¹ föreskrivs i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020² arbetet med att införa nya egna medel, vilket bör anskaffa ett belopp som är tillräckligt för att täcka nivån på de sammanlagda förväntade utgifterna för återbetalningen av kapitalbeloppet och räntorna på de medel som lånas upp för att användas till de utgifter som avses i artikel 5.1 b i beslutet om egna medel (NextGenerationEU, bidragsdelen). I det interinstitutionella avtalet fastställs också en färdplan för syftet med införandet av dessa nya egna medel, och det föreskrivs att rådet kommer att överlägga om ett första paket med egna medel före den 1 juli 2022 (med sikte på att det ska kunna införas den 1 januari 2023) och om ytterligare en andra korg med egna medel senast den 1 juli 2025 (med sikte på att det ska kunna införas senast den 1 januari 2026).

¹ Dok. EUCO 10/20 (punkt A29 samt punkterna 145–150).

² Interinstitutionellt avtal av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28).

Mot denna bakgrund lade kommissionen i december 2021 fram ett förslag om ändring av beslutet om systemet för Europeiska unionens egna medel³, vilket skulle omfatta tre typer av nya egna medel på grundval av EU:s utsläppshandelssystem, en gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM) ⁴ och ett nationellt bidrag till EU-budgeten på grundval av andelen resterande vinster från de största och mest lönsamma multinationella företagen som omfördelas till medlemsstaterna⁵.

Den 20 juni 2023 lade kommissionen fram ett anpassat paket för nästa generation egna medel. Paketet innehåller en ny ändring av beslutet om egna medel⁶ (om ändring av förslaget från december 2021) genom att nya egna medel baserade på statistiska företagsvinster samt justeringar införs till följd av antagandet av sektorsspecifik lagstiftning om CBAM och översynen av utsläppshandelssystemet.

Det anpassade paketet innehåller också två förslag om genomförandeåtgärder för systemet med egna medel, särskilt nya ändringar av förordningen om tillhandahållande⁷ och av förslagen om genomförandebestämmelser⁸ från mars 2022, vilka också åtföljdes av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar⁹. Dessa nya förslag innehåller de justeringar som behövs för att återspegla medlagstiftarnas överenskommelse om uppbörd från CBAM och innehåller nya bestämmelser om egna medel baserade på statistiska företagsvinster. Reglerna om omfördelade vinstbaserade egna medel (till följd av sektorsspecifika bestämmelser för första pelaren) kvarstår i förslaget till beslutet om egna medel och skulle träda i kraft, i enlighet med kommissionens förslag, när direktivet om genomförande av det globala avtalet om omfördelning av beskattningsrätten börjar tillämpas och den multilaterala konventionen har trätt i kraft.

³ Dok. 15260/21.

⁴ Den 14 juli 2021 offentliggjorde kommissionen också lagstiftningsförslag om CBAM och om översynen av utsläppshandelssystemet. Båda förordningarna antogs i maj 2023.

⁵ Sektorsspecifik EU-lagstiftning av denna aspekt har ännu inte trätt i kraft. När förhandlingarna om den multilaterala konventionen om en partiell omfördelning av beskattningsrätten (första pelaren) har slutförts inom OECD:s/G20:s inkluderande ramverk mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster förväntas kommissionen lägga fram ett lagstiftningsförslag som säkerställer ett konsekvent genomförande av den konventionen i EU.

⁶ Dok. 10853/1/23 REV1.

⁷ Dok. 10855/1/23 REV1.

⁸ Dok. 10854/1/23 REV1.

⁹ Dok. 10853/23 ADD 1. I arbetsdokumentet bedöms de viktigaste förslagen till egna medel som lagts fram av Europaparlamentet samt deras potential som nya egna medel enligt tre kriterier: intäktpotential, enkelhet och snabb mobilisering av intäkter.

I denna rapport redogörs för de framsteg som gjorts under det spanska ordförandeskapet i fråga om nya egna medel.

II. LÄGESRAPPORT

Det anpassade paketet för nästa generation egna medel lades fram vid Ekofinrådets möte den 14 juli, då delegationerna vid en fullständig bordsrunda uttryckte sina preliminära ståndpunkter. Ordförandeskapet sammanfattade ministrarnas diskussion med att erkänna behovet av att arbeta på teknisk nivå och att noggrant analysera förslagen, vilket en majoritet av delegationerna hade efterfrågat.

Det tekniska arbetet under det spanska ordförandeskapet inriktades på att göra så stora framsteg som möjligt med det nya paketet med förslag genom att anordna sju möten (den 11 och 19 juli, den 11 september, den 5 och 13 oktober samt den 14 och 23 november) och uppmuntra till diskussioner mellan medlemsstaterna.

Under de olika tekniska diskussionerna var delegationerna tydliga med att de behövde få lämplig information och korrekta intäktsuppskattningar å ena sidan samt prognoser för NextGenerationEU i fråga om återbetalningsbehov (kapitalbelopp och ränta) å andra sidan. Dessutom påpekade vissa medlemsstater att det befintliga systemet för egna medel redan kan täcka återbetalningen av NextGenerationEU.

Medlemsstaterna ställde frågor och kommissionen gav information samt besvarade konkreta tekniska frågor, i synnerhet om i) reviderade prognoser och beräknade intäkter från nya egna medel, ii) återbetalningskostnader för NextGenerationEU och budgetbehov som ska finansieras med egna medel, iii) prognoser för och tillhandahållande och kontroll av egna medel baserade på statistiska företagsvinster och iv) uppföljning av andra tekniska frågor från medlemsstaterna avseende andra delar av paketet. Alla dessa aspekter diskuterades grundligt vid mötet i arbetsgruppen för egna medel.

Eftersom det nya paketet med förslag medför betydande ändringar av systemet för unionens egna medel begärde en majoritet av delegationerna ytterligare tid för att analysera förslagen innan de kunde lägga fram sina slutliga ståndpunkter. Genom de preliminära synpunkterna från delegationerna framkom dessutom en allmän skepsis mot det nya anpassade paketet, särskilt när det gäller nya egna medel baserade på statistiska företagsvinster. Närmare bestämt såg flera delegationer inte mervärdet av sådana nya egna medel, främst på grund av deras likheter med egna medel baserade på bruttonationalinkomst och eftersom de inte är ”nya pengar” och inte ombalanserar den tidigare korgen med utsläppshandelssystemet och CBAM.

Vissa medlemsstater upprepade också sitt åtagande att respektera det interinstitutionella avtalets färdplan för införandet av nya egna medel. I detta sammanhang uttryckte några delegationer sin vilja att påskynda arbetet med det anpassade paketet före utgången av 2023. Andra delegationer föredrog ett eventuellt införande av nya egna medel i samband med nästa fleråriga budgetram.

I syfte att strukturera diskussionerna och få vägledning inför det fortsatta arbetet utarbetade det spanska ordförandeskapet en not eller ett frågeformulär med tekniska frågor och frågor med anknytning till det anpassade paketet, som medlemsstaterna besvarade muntligen under mötet i arbetsgruppen för egna medel den 13 oktober. I linje med tidigare möten uttryckte de flesta delegationer allmän skepsis gentemot förslagen om nya egna medel och endast ett fåtal var redo att gå vidare med det anpassade paketet före utgången av 2023. Majoriteten av delegationerna var också positivt inställda till det möjliga införandet av bidrag som baseras på intäkter från CBAM som nya egna medel, medan vissa var öppna för ytterligare diskussioner om parametrarna för utsläppshandelssystemet och de nya egna medel som utgör verkliga ”nya pengar” (t.ex. ETS2).

Mot bakgrund av dessa förslag och de därmed sammanhängande överläggningarna lade Europeiska revisionsrätten vid mötet i arbetsgruppen för egna medel den 14 november 2023 fram sitt yttrande nr 04/2023 om kommissionens ändrade förslag till förordning om genomförandebestämmelser. Revisionsrätten svarade också på frågor från delegationerna. Liksom vid andra möten i arbetsgruppen för egna medel tog delegationerna tillfället i akt att upprepa behovet av att konsolidera de befintliga olika förordningarna om tillhandahållande till en enda lagstiftningsakt. I detta avseende uttryckte kommissionen att denna viktiga uppgift bör göras på ett övergripande, effektivt och rättsligt korrekt sätt, och utan onödiga bördor för de nationella förvaltningarna, vid en lämplig tidpunkt.

Andra korgen med nya egna medel

Enligt det interinstitutionella avtalets färdplan ska en andra korg med egna medel föreslås senast i juni 2024. Rådet ska överlägga senast den 1 juli 2025 i syfte att införa denna andra korg senast den 1 januari 2026.

I december 2021 meddelade kommissionen att den skulle lägga fram ett förslag om en andra korg med nya egna medel före utgången av 2023¹⁰. För att påskynda förhandlingarna tidigare lades detta förslag till juni 2023 som ett anpassat paket för nästa generation egna medel¹¹.

III. SLUTSATS

Mot bakgrund av det interinstitutionella avtalet och de överläggningar som hittills har skett mellan juli och december 2023 med de av kommissionen offentliggjorda förslagen uppmanas medlemsstaterna att notera de framsteg som skett under det spanska ordförandeskapet.

¹⁰ Dok. 15259/21.

¹¹ Dok. 10852/23.